

ALS Niet Te Kiezen is

Het aangrijpende verhaal van Tadese die
vanuit Eritrea naar Nederland vluchtte

YUNG FRYSK

MORGEN BEN IK ER NIET MEER. NIET MEER IN ERITREA

Tadese groeide op in Eritrea, een land in Afrika. Om zijn verhaal goed te begrijpen, moet je even iets meer van het land weten. Eritrea ligt in het oosten van Afrika. Lange tijd is Eritrea een provincie van Ethiopië, maar de Eritrese rebellen voeren oorlog en willen een eigen land. In 1993 stemt de bevolking voor onafhankelijkheid. Isaias Afewerki wordt president en zijn partij is de enige partij die er mag zijn. Onder zijn bewind gaat het niet best met de mensenrechten in Eritrea. Er is slavernij, mensen verdwijnen, er wordt gemarteld, en er is geen rechtspraak. Nog steeds gaat het niet goed, en daarom slaan mensen op de vlucht, ook naar Europa. Ook Tadese ging, met één tas, de grens over. Tadese vertelt.

Hoop als reddingsboei

Die laatste nacht thuis kijk ik naar mijn ouders en mijn broers en zussen. Ik weet wat zij niet weten. Het is de laatste keer samen met hen. Ze slapen. Ik hoor hun ademhaling. In mijn bed denk ik aan mijn broer. Hij is naar Zweden gevlucht. Opnieuw herinner ik me hoe ontredderd mijn ouders waren toen hij verdween. Zoveel angst toen ze hoorden dat hij weg was. Ze willen niet dat we weggaan. Ze weten nog niet dat ik óók wegga. Morgen ben ik er niet meer. Niet meer in Eritrea. Ik weet dat mijn familie en vrienden blij zijn als ik in Nederland aankom. En dat ik niet meer bang hoef te zijn.

Een reis in mijn hoofd

Bij ons in Eritrea moeten alle kinderen zodra ze 18 zijn de dienstplicht vervullen. Na drie maanden militaire training volgt zes maanden school. Als je cijfers niet hoog genoeg zijn, word je militair voor het leven. Ik weet nu al dat mijn cijfers niet voldoende zullen zijn, maar ik wil niet vechten. En niet op komen dagen betekent de gevangenis ingaan. En je weet nooit voor hoelang. Dat kan vijf of tien jaar zijn, of een leven lang. En daarom vlucht ik. In gedachten schiet ik soms in de paniek, maar ik móet rustig blijven. Mijn broer heeft het gered. Ik ben sterk. Ik kan het. In mijn hoofd heb ik de reis al gemaakt.

Geld en geluk in handen van de smokkelaar

Te voet ga ik naar Ethiopië en word daar opgevangen in een kamp. Al snel heb ik contact met andere jongens die hetzelfde van plan zijn. Een smokkelaar vinden is niet moeilijk. Maar het kost heel veel geld. Geld dat ik met moeite heb gespaard, geef ik nu in handen van een onbekende. En tegelijk met het geld mijn lot. Gelukkig heeft hij een mobieltje. Mijn ouders krijgen via hem bericht dat ik weg ben, onderweg ben. Het avontuur begint. Ik vind het spannend en eng, en ik weet niet wat me te wachten staat. Maar ik ben jong. Ik kan het!

Van slaan verdwijnt de honger niet

Via Ethiopië kom ik in Sudan, en daarna gaan we naar Libië. Van kamp naar kamp. De reis duurde weken, maanden. Ik wil er niet veel over kwijt. Maar wel dat ik je kan vertellen wat honger is. Eén keer per dag kregen we een kleine portie macaroni, zonder saus, zonder vlees en zonder groente. We werden slecht behandeld en regelmatig geslagen. Heb ik daar al mijn geld voor weggegeven? Is dat vrijheid? Geluk?

Aanspoelen op Lampedusa

In Libië worden we in een houten bootje gepropt. 450 mensen is veel te veel voor de boot in volle zee, en hij verdwijnt bijna in de golven. De helft van de vluchtelingen zit beneden in het schip en wordt kotsmisselijk en nat door de kieren in de bodem. Ik zit bovendecks. Ik kan ademen, maar het zoute water van de zee slaat in grote golven over me heen. We moeten hozen, anders verdrinken we. Ik ben bang, zo bang. Ik hoos, ik wacht en ik bid dat het goedkomt. Ik kan je niet vertellen hoe blij ik was toen we werden opgepikt. We kwamen aan op Lampedusa, een eiland van Italië. We hadden het gered! Ik had het gered! Ik leefde en ik was in Europa!

Op de trein naar Frankrijk

Ik weet dat vluchtelingen hun vingerafdrukken moeten afgeven in het land waar ze aankomen. Als ik in Italië mijn vingerafdrukken geef, kan ik niet door naar Nederland. Dan vertelt de begeleiding van de opvang dat de vingerafdrukken binnen vier dagen zullen worden afgenomen. Ze geven ons tijd om te verdwijnen. Mijn nieuwe vrienden en ik springen op de bus en op de trein en reizen illegaal en zonder kaartjes naar Frankrijk. Maar in Parijs gaat het mis.

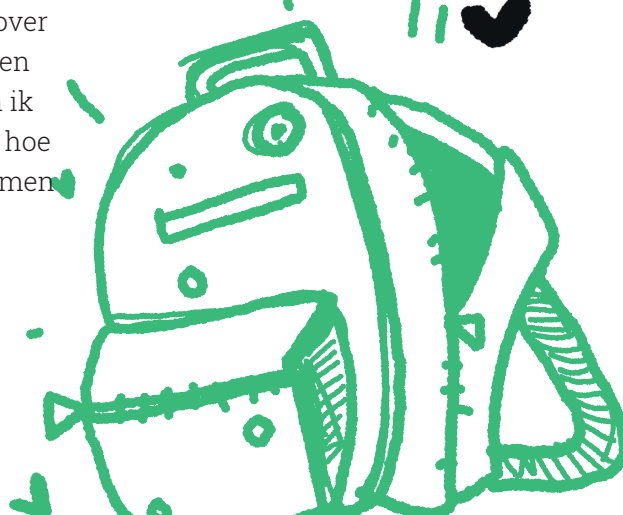
Mijn lot ligt in mijn vingers

In Parijs moet ik overstappen en word ik door de politie aangesproken. Ik moet mij identificeren. Ik ga de cel in. Erger nog, ze komen met een stempeldoos. Een stempeldoos voor mijn vingerafdrukken. Ik schiet in de paniek. Mijn gebeden worden verhoord. De vingerafdrukken zijn alleen voor justitie en worden niet gebruikt voor mijn status als vluchteling. Ik kan verder!

Een dak boven mijn hoofd

Via Parijs kom ik in Nederland terecht. Ik krijg een huis in Leeuwarden, en begeleiding. In juni 2023 rond ik mijn studie MBO autotechniek Niveau 3 af. Ik heb mijn broer in Zweden ontmoet en via internet heb ik contact met mijn familie. Ik mis ze. Mijn familie, mijn vrienden ... ik mis ze verschrikkelijk.

OPEN DE KANT
BINNENKANT

DIT IS HET VERHAAL VAN TADESE UIT ERITREA EEN LAND IN AFRIKA. HIJ VLUCHTTE VOOR Z'N LEVEN NAAR NEDERLAND. WAAROM? TADESE VERTELT ZIJN VERHAAL IN DIT BOOKZINE.

Meer lezen naar aanleiding van dit verhaal? Een aantal tips:

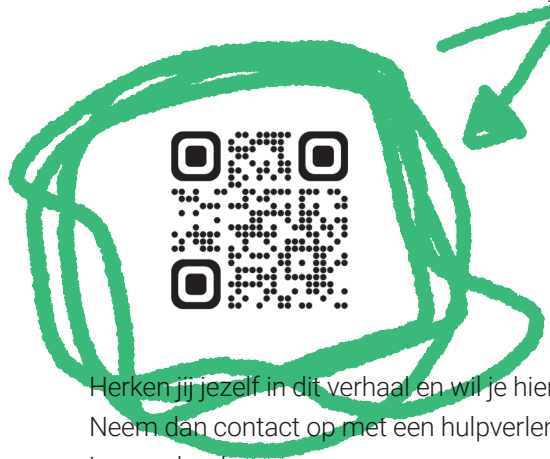
1

1. Thuis draag ik bij me – 'Het verhaal achter de krantenkoppen. Wassim, Romeo en Laila ontvluchten hun thuisland Syrië, omdat ze vrezen voor hun leven. Alle drie hopen ze op een betere toekomst, zonder angst en bombardementen, zonder de dood om zich heen. – Geschreven door Cecile Korevaar

Benieuwd hoe het Tadese in Nederland vergaat?
Dat zie je in de animatie van Yung Frysk.
Scan de QR-code om de animatie te bekijken:

2

2. Wês net bang (mar wol foarsichtich) – 'It boek 'Wês net bang' fertelt it wier barde ferhaal fan de santjinjierrige Lilan. Fanwege de oarloch yn har bertelân Syrië, lit Lilan alles achter en besiket se nei Nederlân te kommen. Har reis as flechtling is net sûnder gefaar. – Skreaun troch Hanneke de Jong.

Herken jij jezelf in dit verhaal en wil je hierover praten?
Neem dan contact op met een hulpverlener binnen
jouw school:

3

3. Hero – During the last winter of World War II, Izaak must leave his hiding place in Amsterdam to travel with Els, a bike courier, to live on a farm in the northern part of the Netherlands. Although the people are kind to him, he is miserable until he makes friends with a beautiful black horse. – Written by Martha Attema. This book is bilingual: Frisian/English.

Aeres - Studenten Adviespunt (STAP):
Stap.mboleewarden@aeres.nl

Friesland College – School Als Werkplaats (SAW):
www.frieslandcollege.nl/ons-onderwijs/begeleiding/extra-ondersteuning/school-als-werkplaats

Friese Poort – School als Vindplaats

MIJN
GUTTERS
ZIJN NIET
VOLDOENDE.
MAAR
IK WIL NIET
VECHTEN

WOLKOM!